

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
охорони здоров'я України
08 березня 2022 року № 428
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
10 березня 2022 р.
за № 320/37656

ПОРЯДОК **оснащення спеціальних груп під час збору тіл матеріалами та обладнанням**

1. Цей Порядок регламентує дії військових адміністрацій та спеціальних груп у складі представників сил територіальної оборони Збройних Сил України, Національної гвардії, Національної поліції, ДСНС, МВС, представників відповідних експертних (медичних) служб, заінтересованих органів та громадських організацій (об'єднань), та оснащення відповідних спеціальних груп матеріалами та обладнанням для забезпечення збору тіл (останків) загиблих військовослужбовців держави-агресора (Російської Федерації), а також незаконних збройних формувань, зокрема з тимчасово окупованих територій в окремих районах Донецької та Луганської областей (далі – тіл (останків) загиблих) з метою недопущення погіршення санітарно-епідемічної ситуації, виникнення небезпечних інфекційних захворювань на території України у зв'язку з наявністю на територіях ведення військових дій (збройного протистояння) непохованих тіл (останків) загиблих.

2. Військові адміністрації спільно з органами місцевого самоврядування забезпечують оснащення спеціальних груп під час збору тіл (останків) загиблих матеріалами та обладнанням згідно з рекомендованим переліком наведеним у додатку 1 до цього Порядку.

3. Інструктаж персоналу спеціальних груп про заходи безпеки під час збору тіл (останків) загиблих та особливості проведення такої роботи здійснюється відповідною військовою адміністрацією згідно з додатком 2 до цього Порядку.

4. Вийзд спеціальних груп для проведення збору тіл (останків) загиблих здійснюється відповідно до пункту 9 Порядку забезпечення збору тіл (останків)

загиблих військовослужбовців держави-агресора (Російської Федерації), а також незаконних збройних формувань, зокрема з тимчасово окупованих територій в окремих районах Донецької та Луганської областей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 березня 2022 року № 205 (далі – Порядок забезпечення збору тіл).

5. Присвоєння унікального коду (номера) тілам (останкам) загиблих під час їх збору здійснюється відповідно до вимог наведених у додатку 3 до цього Порядку.

6. Фотофіксація під час збору тіл (останків) загиблих спеціальними групами здійснюється відповідно до додатку 4 до цього Порядку з урахуванням вимог пункту 10 Порядку забезпечення збору тіл.

7. Збір даних про тіла (останки) загиблих спеціальними групами здійснюється відповідно до додатку 5 до цього Порядку.

**В.о. генерального директора
Директорату громадського здоров'я
та профілактики захворюваності**

Олексій ДАНИЛЕНКО

Додаток 1
до Порядку оснащення спеціальних груп
під час збору тіл матеріалами та
обладнанням
(пункт 2)

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК
оснащення спеціальних груп під час збору тіл (останків) загиблих
матеріалами та обладнанням

I. Захисне спорядження

1. Непромокальні фартухи*.
2. Одноразові комбінезони, бажано розмірів XXL, XL та L.
3. Захисні окуляри.
4. Рукавички (міцні, придатні для використання в моргах, бажано розмірів XXL, XL та L)*.
5. Резинові чоботи*.
6. Маски (хірургічні, одноразові).
7. Маски протихімічні/для захисту від випаровування та змінні деталі (наприклад, фільтрувальні коробки).
8. Засоби від комах.
9. Дезінфікуючі засоби для рук та поверхонь, у тому числі мило*.
10. Вологі серветки.
11. Медична аптечка першої медичної допомоги*.

II. Обладнання для збору, транспортування та зберігання тіл (останків)
загиблих

1. Мішки для тіл (останків) загиблих (мішки з ручками)*.
2. Носилки.
3. Білі простирадла.
4. Пластикові пакети, які застібаються на блискавку, з поверхнею, на якій можна писати (перевага надається пакетам для збору доказів) трьох розмірів*.

5. Ємності з кришками, які загвинчуються, для герметичного зберігання зразків.

6. Мішки для виробничого сміття.

7. Картонні коробки (для скелетованих останків).

8. Водостійка клейка стрічка.

9. Різаки або ножиці.

10. Пробірки для зразків (пластикові з поверхнею, на якій можна писати).

11. Набори для забору зразків ДНК (на основі паперових фільтрів FTA/Whatman) (лише за умови, що є інструктори, які можуть пояснити, як їх використовувати).

12. Брезент/пластикові плівки.

13. Мотузки (25 метрів).

14. Лопата/лопати.

15. Кирки-мотика.

16. Сітка (з комірками середнього розміру).

17. Совки.

18. Сокири/мачете.

19. Металічний щуп заземлення довжиною не менше 2 метрів.

20. Обладнання для зв'язку.

III. Обладнання для фіксації інформації

1. Кабельні стяжки розміром обхвату кісточок гомілки*.

2. Бірки для тіл (останків) загиблих (водостійкі з надрукованими унікальними кодами (номерами)) та/або бірки з поверхнею для написання унікального коду (номера) тіла (останків) загиблого (міцні бірки з пластику або металу з отворами для кабельних стяжок та з поверхнею для запису)*.

3. Незмивні фломастери*.

4. Ручки та олівці*.

5. Ліхтарі (світлодіод/налобний освітлювач).

6. Ноутбуки.

7. Фотокамера (бажано цифрова, щонайменше 7-8 мегапікселів), запасні батарейки та карти пам'яті, а також прилад для зчитування карт пам'яті для ноутбуку)*.

8. Лінійки (за можливості – лінійки для речових доказів).

9. Рулетка (металічна, 10 метрів).

10. Обмежувальна стрічка для огороження місця роботи (не менше 100 метрів).

11. Балончики з фарбою.

12. Бланки: Бланк для запису даних про останки.

13. Папір розміру А4, бажано водостійкий (у разі відсутності водостійкого паперу необхідно мати поліетиленові пакети для папки-планшету та папки для зберігання паперів).

* Обов'язкові матеріали та обладнання.

Додаток 2
до Порядку оснащення спеціальних груп
під час збору тіл матеріалами та
обладнанням
(пункт 3)

ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ **під час збору тіл (останків) загиблих та особливості** **проведення такої роботи**

1. Заходи із забезпечення охорони здоров'я та техніки безпеки повинні враховувати шкідливі чинники навколишнього середовища.

2. Найпростіші гігієнічні заходи (використання засобів індивідуального захисту, миття/обробка рук, обробка одягу, транспорту) захищають працівників від хвороб, які передаються внаслідок контакту з кров'ю та іншими біологічними рідинами.

3. Інструктаж працівників щодо проведення роботи зі збору тіл (останків) загиблих проводиться до початку роботи, та включає наступну інформацію:

1) необхідно використовувати хоча б найпростіші засоби індивідуального захисту, зокрема водонепроникні рукавички, фартух та чоботи (див. фото);

- 2) не торкатися руками слизових оболонок, обличчя та рота;
 - 3) захисні маски для обличчя носити не обов'язково;
 - 4) мити руки водою з милом після роботи з останками та перед прийомом їжі;
 - 5) ретельно прати весь одяг та мити обладнання багаторазового використання;
 - 6) очищувати та ретельно дезінфікувати транспортні засоби, які використовувались для перевезення тіл (останків) загиблих;
 - 7) перед початком пошуку та збору тіл (останків) загиблих необхідно перевірити, наскільки безпечним є місце події;
 - 8) про ризики, пов'язані із входом на потенційно небезпечну територію;
 - 9) з тілами (останками) загиблих необхідно поводитись обережно та шанобливо;
 - 10) необхідно ознайомити усіх членів спеціальної групи з основними вимогами практичного посібника «Робота з останками в період після лих та катастроф: практичний посібник для співробітників служб швидкого реагування. Друге (переглянуте) видання», ПАООЗ, 2016 рік.
4. Збір тіл (останків) загиблих із замкнених та невентильованих місць повинно проводитись із застосуванням запобіжних заходів. В результаті розкладання трупів протягом декількох днів в таких місцях можуть накопичуватись потенційно небезпечні токсичні гази (наприклад аміак). Необхідно забезпечити провітрювання таких місць протягом деякого часу. В деяких випадках, зокрема, якщо є токсичні гази, пил тощо з метою охорони здоров'я та безпеки повинні використовуватися маски протихімічні/для захисту від випаровування.
5. Необхідно забезпечити соціально-психологічну підтримку осіб, які працюють з тілами (останками) загиблих.
-

ВИМОГИ
щодо присвоєння унікального коду (номера) тілам (останкам) загиблих

1. Кожному тілу (останкам) загиблого необхідно присвоїти унікальний код (номер) з метою запобігання їх втрати, а також забезпечити правильне заповнення документів, можливість відслідковувати переміщення тіл (останків) загиблих та сприяти їх ідентифікації.

2. Унікальний код (номер) формується на основі всієї зібраної та записаної інформації про кожне тіло (останки) загиблого. Унікальний код (номер) складається з букв та цифр, які включають в себе літерний код області, номер спеціальної групи та порядковий номер тіла (останків) загиблого знайденого відповідною спеціальною групою. Всі позначки робляться без пробілів, злітно.

Область	Літерний код	Номер спеціальної групи	Порядковий номер
АР Крим	АК		
Вінницька область	АВ		
Волинська область	АС		
Дніпропетровська область	АЕ		
Донецька область	АН		
Житомирська область	АМ		
Закарпатська область	АО		
Запорізька область	АР		
Івано-Франківська область	АТ		
Київська область	АІ		
м. Київ	АА		

Кіровоградська область	BA		
Луганська область	BB		
Львівська область	BC		
Миколаївська область	BE		
Одеська область	BH		
Полтавська область	BI		
Рівненська область	BK		
Сумська область	BM		
Тернопільська область	BO		
Харківська область	AX		
Херсонська область	BT		
Хмельницька область	BX		
Черкаська область	CA		
Чернігівська область	CB		
Чернівецька область	CE		
м. Севастополь	CH		

3. Унікальні коди (номери) не повинні повторюватись.

4. Унікальний код (номер) тіла (останків) загиблого необхідно зафіксувати в Бланку для запису даних про тіло (останки) загиблого наступного зразка:

УНІКАЛЬНИЙ КОД ОСТАНКІВ	
МІСЦЕ ЗНАЙДЕННЯ	
ХТО ЗНАЙШОВ: ПРИЗВИЩЕ/БРИГАДА	
НОМЕР	
Дата	Час
ПЕРЕДАЧА ОСТАНКІВ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ	
Отримані від	Кому передані
Дата	Час
Отримані від	Кому передані
Дата	Час
Отримані від	Кому передані
Дата	Час

5. Унікальний код (номер) тіла (останків) загиблого повинен бути наявний на всіх світлинах тіла (останків) загиблого та супутніх предметах знайдених разом з ним, а також зазначатися на інших бланках/документах щодо тіла (останків) загиблого.

6. Унікальний код (номер) тіла (останків) загиблого наноситься на дві водостійкі бирки на підставі даних зазначених у Бланку для запису даних про тіло (останки) загиблого, які міцно кріпляться до:

тіла (останків) загиблого (наприклад до зап'ястя або кісточки на нозі) або до частини тіла;

мішка для тіла (останків) загиблого (або до матеріалу, в який загорнуте тіло (останки) загиблого).

7. Всі особисті речі та інші предмети, які очевидно стосуються конкретного тіла (останків) загиблого, необхідно зберігати разом з тілом (останками) загиблого, помістивши їх в мішок для тіла (останків) загиблого або в контейнер та нанести унікальний код (номер) відповідного тіла (останків) загиблого. Завдяки цьому ризик втрати особистих речей зводиться до мінімуму.

ВИМОГИ
щодо фотографування тіл (останків) загиблого та фіксування інформації
про кожне тіло (останки) загиблого

1. Щойно це стане можливим, потрібно сфотографувати тіло (останки) загиблого одразу після присвоєння йому унікального коду (номера).
 2. Унікальний код (номер) тіла (останків) загиблого повинен бути наявним і чітко видимим на всіх світлинах. Якщо бирка, прикріплена до тіла (останків) загиблого, занадто мала або не може використовуватись для всіх світлин, то спеціально для фотографування, допускається виготовити ще одну бирку.
 3. Застосування цифрових камер, якщо вони є, спрощує зберігання та передачу зображень.
 4. За можливості на світлинах має бути чітко видно риси обличчя та одяг.
 5. На окремих світлинах за можливості необхідно відобразити:
 - тіло в повний зріст;
 - все обличчя, вид спереду;
 - очевидні особливі прикмети;
 - всі предмети одягу та аксесуари, наприклад браслети та бажано лінійку для фіксації масштабу;
 - будь-які особисті речі.
 6. Під час фотографування необхідно враховувати таке:
 - світлини з поганою різкістю непридатні;
 - фотознімки тіла (останків) загиблого слід робити з близької відстані;
 - під час фотографування обличчя воно повинно займати всю площу фотознімку;
 - для зменшення спотворення необхідно розташувати об'єкти в камері під прямим кутом до площини, яка фотографується: наприклад, під час фотографування всього тіла тримайте фотоапарат над його середньою частиною, а не над головою або ногами.
-

Додаток 5
до Порядку оснащення спеціальних груп
під час збору тіл матеріалами та
обладнанням
(пункт 7)

ЗБІР ДАНИХ про тіла (останки) загиблих

1. Присвоєння кожному тілу (останкам) загиблого унікального коду (номера) та заповнення Бланку для запису даних про тіло (останки) загиблого. Бажано заповнити максимальну кількість інформації в рамках запропонованого бланку, але за браком часу та в залежності від оперативної ситуації, обсяг інформації може бути мінімальним.

2. Фотографування кожного тіла (останків) загиблого та фіксування інформації про нього.

3. Поміщення кожного тіла (останків) загиблого в спеціальний мішок.

4. Впорядковане тимчасове зберігання тіл (останків) загиблих.
